

Stichting
Oan 'e dyk
presenteert:

Actief in de natuur bij Paesens-Moddergat

gratis
**NEEM
MEE!**

Natuurgids

Werelderfgoed de Waddenzee

Paesens en Moddergat horen samen met buurdorp Wierum tot de weinige vissersdorpen die direct aan de Waddenzee liggen. De geschiedenis van deze plaatsen is dan ook nauw met de zee verbonden.

De Waddenzee is de binnensee tussen de Waddeneilanden en het vasteland van Nederland, Duitsland en Denemarken. Bijzonder is dat deze zee, door de werking van eb en vloed, twee keer per dag grotendeels droogvalt en ook weer twee maal per dag verandert in een immense watermassa. Het on-

diepe, relatief warme water met zijn rijke bodemleven voorziet in de levensvoorwaarden van veel planten en dieren. Zeehonden krijgen er hun jongen, vis zet er zijn kuit af en vogels foerageren op de wormen en schelpdieren, al dan niet als voorbereiding op hun jaarlijkse trek. Door deze rol als kraamkamer en pleisterplaats is het gebied internationaal van grote ecologische waarde. In 2009 werd de Waddenzee daarom uitgeroepen tot Unesco Werelderfgoed. Zie voor meer informatie www.waddensea-worldheritage.org.

Historische wandelpaden in Noordoost-Friesland

In Noordoost-Friesland is een uitgebreid netwerk van historische wandelpaden. Vanuit Paesens-Moddergat start o.a. een rondwandeling langs buurdorpen Wierum en Nes van ongeveer 2,5 uur. Het eerste traject naar Wierum gaat over de Zeedijk. Daarna loop je over de landerijen naar Nes. Het laatste stuk terug naar Paesens-Moddergat voert langs het slingerende riviertje de Paesens. Meer informatie vind je op www.historischepad.nl. Een overzicht van alle historische wandelpaden in de regio is verkrijgbaar bij de VVV.

THE WADDEN SEA WORLD HERITAGE

NEDERLAND

DUITSLAND

Paesens-Moddergat

bitumendijk

zomerdijk

deltadijk

Peazemerlannen

lamsoor

zoutmelde

zeeaster

Net als de overige kwelders en zomerpolders langs de Friese en Groninger kust is het buitendijkse gebied Peazemerlannen bij Paesens-Moddergat voornamelijk via landaanwinning ontstaan. Deze werd door het rijk vanaf 1935 in werkverschaffing uitgevoerd. In 1945 is de zomerkade aangelegd, waardoor de zuidelijke zomerpolder ontstond. De bitumendijk werd in 1951 gemaakt en zo kwam de noordelijke zomerpolder tot stand. Ook de twee kilometer lange pier maakte deel uit van deze landaanwinningswerken. Bij een zware storm in april 1973 brak de bitumendijk. Om

financiële redenen werd besloten de dijk niet te herstel-

len, zodat de noordelijke zomerpolder weer werd ontpolderd. Vrij snel ontwikkelde zich een dynamisch kwelderlandschap met zoutminnende planten als zeekraal, lamsoor en zoutmelde. In het najaar kleurt het gebied paars van de zeeaster, een plant waar imkers hun bijen graag op laten vliegen, omdat deze zo'n bijzondere honing oplevert. Tegenwoordig bestaat het natuurgebied de Peazemerlannen uit 485 hectare zomerpolder, kwelder en kwelderwerken. Het is een belangrijk vogelgebied, vooral voor rotgans, brandgans en kluut. Wandelen over de zomerdijk is toegestaan, net als over de pier en de restanten van de bitumendijk. Zie voor meer informatie www.fryskegea.nl

De Peazemerlannen

De Bantpolder

De Bantpolder ligt ten oosten van de Peazemerlannen in het binnendijkse gebied. De 113 hectares grasland worden beheerd door Natuurmonumenten, die er vee laat grazen. In de slenken groeien zoutminnende planten als Engels gras en aardbeiklaver. Een deel van de brandganzenpopulatie die broedt op Nova Zembla overwintert hier. Hun aantal kan oplopen tot wel 15.000 exemplaren. Voor weidevogels als scholekster, grutto en Kievit is het gebied in trek als broedplaats. Om verstoring te voorkomen is de Bantpolder niet toegankelijk voor publiek, al kun je er wel langs lopen. Vanaf de ventweg tussen Lauwersoog en Anjum zijn de vogels vanuit de auto goed te bekijken, wat je veel vogelaars dan ook ziet doen. Zie voor meer informatie www.natuurmonumenten.nl

Nationaal Park Lauwersmeer

De Bantpolder maakt deel uit van het Nationaal Park Lauwersmeer, vernoemd naar het meer dat is ontstaan door afsluiting van de Lauwerszee in 1969. Vanaf dat moment zijn de hooggelegen zeebodems droog komen te staan. In de eerste jaren zijn grote delen van het gebied vrijwel aan hun lot overgelaten, zodat veel natuur ontstond. Het Lauwersmeergebied is zo bijzonder dat het in 2003 is uitgeroepen tot Nationaal Park. In 2004, in de finale-uitzending van het NCRV-televisieprogramma 'De mooiste plek van Nederland', eindigde het Lauwersmeer op de derde plaats, na het Overijsselse natuurgebied De Weerribben en het Friese dorp Moddergat.

Zie voor meer informatie www.np-lauwersmeer.nl

Fietsen in het Lauwersland

Het Lauwersmeergebied is een mooie omgeving om te fietsen. Een aanrader is het 'Rondje Lauwersmeer', een tocht van 38 km. VVV Lauwersland heeft een boekje uitgegeven met 10 mooiste fietstochten in de regio. Los van bestaande routes bestaat er een Fietsroutenetwerk Noordoost-Fryslân, waarbij je zelf de route en het aantal kilometers kunt bepalen. Via genummerde borden fiets je van knooppunt naar knooppunt. Zie voor meer informatie www.vvvlauwersland.nl

Natuur in het binnendijkse landbouwgebied

De akkerflora en -fauna met bijbehorend landschapstype heeft het de afgelopen jaren zwaar te verduren gehad, ook in het Friese kleigebied. Kenmerkende akkerplanten en -vogels, zoals de veldleeuwerik en de patrijs, zijn daardoor hard in aantal achteruit gegaan. Sinds 2005 is een aantal agrariërs rond Nes bij Moddergat een initiatief gestart met het creëren van ruigtestruwelen, rietsloten en faunastroken. Er wordt actief graan en zaaddragende mengsels ingezaaid op akkerranden. Behalve voor vogels is dit ook voor insecten van belang. Beleid is om oud riet in de sloten te laten staan en om wegbermen niet te vaak te maaien. De verschillende putten (poelen) tussen Wierum en Paesens-Moddergat die ooit zijn gegraven om de dijk te verzwaren, zijn ook belangrijk om het grootschalige landbouwgebied van 'groen-blauwe' aders te voorzien. Meer informatie is te vinden via Wildbeheereenheid 'Dongeradielen': www.wbed.nl

Oan 'e dyk organiseert verschillende activiteiten in en rond de natuur bij Paesens-Moddergat

Wadlopen bij Paesens-Moddergat

Tenminste ieder weekend en zomers meerdere keren per week kun je wadlopen bij Paesens-Moddergat. Je kunt een zwerftocht maken, een overtocht naar de Engelsmanplaat en er is een arrangement met museum 't Fiskershúske. Daarnaast is er de waddenexcursie "Wadpieren en andere dieren", waarbij we met netten en een wadgreep kijken wat er leeft in de Waddenzee en terug worden gebracht met paard en wagen. We vertrekken vanuit een authentiek lokaal aan de dijk in Paesens. De meeste tochten worden gecombineerd met een buffet van waddenproducten, waarvoor Oan 'e dyk is onderscheiden met het keurmerk Waddengoud. Zie www.wadlopen-moddergat.nl

Waddeninfocentrum en bijenstal

Het verzamelpunt aan de Achterwei 1 in Paesens is tevens informatiecentrum over de Waddenzee en het wadlopen. Ook bevindt zich hier een winkel met waddenproducten. Achter dit gebouw is een bijenstal, die tijdens openingstijden toegankelijk is. In de zomerperiode is het lokaal overdag meestal open (behalve maandag), of anders op verzoek.

Rondrit Paesens-Moddergat

In een boerenwagen met trekpaard bekijken we de highlights van de monumentale vissersdorpen. Onderweg vertelt een gids wetenswaardigheden en anekdotes. Vertrek: bij reservering dagelijks (behalve maandag) om 10.30 uur en 15.30 uur vanaf de bushalte Moddergat (tegenover "Kofje en tee drinkerij Yke-Muoi", De Oere 48 Moddergat) of voor groepen op afspraak. De duur van de rondrit is ongeveer een uur. Bij slecht weer is er een huif over de wagen.

Vogelexcursie

Een keer per maand organiseert Oan 'e dyk een vogelexcursie langs de kwelders en het wad bij Paesens-Moddergat, een van de vogelrijkste gebieden van Nederland. Behalve het herkennen van soorten is er veel aandacht voor de samenhang met de omgeving.

Reserveren voor bovenstaande activiteiten is noodzakelijk. Groepen kunnen ook buiten het bestaande programma bij ons terecht. Informeer naar de mogelijkheden.

Stichting Oan 'e dyk
Achterwei 1, Paesens
info@oanedyk.nl
0519-850299 (06-46633989)
www.oanedyk.nl

Mogelijk gemaakt door
provincie fryslân
provincie fryslân

